

які зможуть адаптувати свою політику до нових реалій і створити середовище, де працівники відчують підтримку та мотивацію, зможуть не лише зберегти, але й зміцнити свою конкурентоспроможність у глобальному бізнес-середовищі.

Список використаних джерел:

1. Предеіна М. Ю., Томіленко Д. Ю. Як коронавірус робить віддалену роботу нормою. Суспільно-політичні процеси в умовах пандемії: особливості та виклики. КНТЕУ, 2023. С. 77-80.

2. Кустріч Л.О. Інноваційні методи управ-ління персоналом на підприємствах.Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2022. Вип. 100 (2).С. 250–262

3. Костенко Д. В. Міжкультурна комунікація у сучасному світі. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: збірник наукових праць. 2018. № 30. С. 81–85.

УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА ДОБИ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ СЕРЕДИНИ XVII ст.

Доморослий В.І.,

кандидат історичних наук, доцент

Уманський національний університету садівництва

Розглядаючи один із складних етапів в історії українського народу – XIV – середина XVII ст., необхідно високо оцінити роль родової еліти: князів Острозьких, Корецьких, Збараських, Вишневецьких, Заславських, Чорторійських і ін., яким історія відвела роль фундаменту, на якому народ, знищеної ордою Русі, поступово ставав українським народом. Безперервність княжої влади забезпечила поступове втілювання старої Русі в Україну-Русь.

Проте будь-яка колоніальна політика спрямована на придушення розвитку корінного населення, його мови, культури, національної самосвідомості. У той час, коли колоніальна політика Польщі загрожувала винищенням української народності, більшість української феодальної верхівки – на той час представників української політичної еліти, вже колонізувалася і не могла очолити національно-визвольний рух, боротьбу народних мас [2, с. 88].

«Де тепер безцінні діаманти православної корони, уславлені роди таких руських князів, як Слуцькі, Заславські, Збараські, Вишневецькі, Сангушки, Чорторійські, Пронські, Ружинські, Соломирецькі, Головчинські, Коропинські, Васальські, Горські, Соколинські, Лукомські, Пузини та інші, яким немає ліку? – зазначав у трактаті «Тренос, або Плач за Святою Східною Церквою» Мелетій Смотрицький. – Де тепер ті, які оточували їх... благородні, славетні, відважні, сильні й давні доми руського народу, котрі на

весь світ славилися престижем, могутністю й відвагою?» [3, с. 31-32].

Українська знать, як і кожна знать, за самим своїм еством була чутливою до власного соціального статусу, й пов'язаність із релігією та культурою, що вважалися неповноцінними, глибоко вражала її самолюбство. Внаслідок цього українські аристократи стали масово зрікатися віри батьків і приймати католицизм, а з ним польську мову та культуру [4, с. 125].

Внаслідок полонізації українці втратили клас, який здійснював політичне керівництво, ставив певні політичні цілі, сприяв культурі та освіті, підтримував церкву й живив відчуття етнополітичної самобутності суспільства. З поширенням полонізації серед української знаті православ'я, а також українська мова та звичаї пов'язувалися, насамперед, із нижчими верствами. Відтак честолюбні й обдаровані молоді українці були постійно змушені вибирати між відданістю власному народові й традиціям та асимілюванням у панівне суспільство і його культуру.

Ось чому керівна роль у військовому і політичному житті, національно-визвольній боротьбі належала новій генерації української еліти – козацькій старшині, а не українській феодальній верхівці. Полонізація української верхівки змусила козацтво відігравати роль, яка в інших країнах належала дворянству. Однак заможне реєстрове козацтво в містах загалом схиялося до співпраці з Річчю Посполитою, сподіваючись забезпечити свій соціальний статус і спокій, необхідні для подальшого накопичення багатств, нерідко значних за розмірами [2, с. 148].

Попри важливу та безцінну роль козацтва у державотворчому процесі, «особливе» ставлення української еліти до свого народу чудово ілюструє одна з найвидатніших історіографічних пам'яток, одне з найдостовірніших історичних джерел з історії Східної Європи XVII століття, зокрема періоду Хмельниччини і Руїни в Україні, та самобутня пам'ятка української мови – Літопис Самовидця. Самовидець вказує, що після Зборівської угоди 1649 року, за надану допомогу в боротьбі з польським військом, було здійснено українським гетьманом плату орді «..полоном городов дванадцяти, которіе могут виняти» [1, с. 58]. Ясир – це бранці, яких захоплювали турки й татари під час нападів на чужі землі. Частина бранців продавали в рабство на невольничих ринках в різні країни Сходу, частину залишали на працю в своїх маєтках, на галерах тощо.

«Умови Зборівської угоди виявили, як Хмельницький мало розумів потреби народні. Вийшовши з польської школи, – вказує український письменник, композитор, історик Микола Аркас, – він привчився дивитися на простий народ очима польської шляхти... Народ, котрий допоміг йому у боротьбі, проливав свою кров і не жалів ані достатків, ні життя свого, аби тільки добути тієї волі, опинився знову у тому пеклі, що й раніше» [1, с. 210, 244].

Хоча Хмельницький та більшість його полководців і хотіли покращити долю селянства, проте не мали намірів цілковитого знищення кріпацтва. Для козацької верхівки це б означало підрив тієї

соціальноекономічної системи, в якій вони посідали помітне місце. Відтак, уже в Зборові виник конфлікт між козацькою старшинською верхівкою та черню, який з часом розвинувся у фатальну ваду козацького устрою, що формувався в Україні

Причиною цих конфліктів та великих селянських повстань першої половини XVII століття було те, що основною масою їх учасників були селяни. Вибухаючи стихійно, ці повстання не були спланованими та не мали далекосяжних цілей. Не маючи чого втрачати, рядове козацтво одразу йшло на повстання, в той час як заможна старшина частіше схилялася до переговорів, компромісів чи капітуляції [2, с. 153]. Значна більшість української знаті, що приєдналася до Хмельницького, була типовим уламком того ладу, що існував до 1648 року. В її розумінні повстання не передбачало створення суспільства рівноправних людей. Вони не могли собі уявити життєздатного суспільства без знаті. Завдяки своєму високому становищу вони зміцнювали та примножували свій вплив й достаток, присвоювали собі громадські землі і т. п. Гетьмани, які були вихідцями із старшини, всіляко сприяли цьому, щедро роздаючи землі та посади [4, с. 181].

Список використаних джерел:

1. Аркас М. М. Історія України-Русі. – Одеса: Маяк, 1994. – 392 с
2. Олуйко В. М. Історія влади. – Хмельницький, 2012.
3. Літопис Самовидця. Видання підготував кандидат філологічних наук Я. І. Дзира. – Київ: «Наукова думка», 1971.
4. Остафійчук В. Ф. Історія України: сучасне бачення: Навч. посіб. – К: ЗнанняПрес, 2002.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Дудник О.М.,*

*здобувач третього (доктор філософії) рівня вищої освіти
Уманський національний університет садівництва*

За сучасних умов господарювання вітчизняних підприємств для підвищення ефективності їх діяльності актуальним є перехід до інноваційної моделі розвитку. Для цього необхідно здійснювати процеси пошуку, підготовки та реалізації нововведень, які нададуть підприємству можливість підвищити ефективність його закупівельної, виробничої і збутової діяльності. Але основною умовою є принципова зміна способу його управлінської діяльності.

---

* Науковий керівник – к.е.н., доцент Альошкіна Л.П.